

Sygn. akt I PZ 8/10

POSTANOWIENIE

Dnia 10 sierpnia 2010 r.

Sąd Najwyższy w składzie :

SSN Józef Iwulski (przewodniczący)

SSN Katarzyna Gonera (sprawozdawca)

SSN Roman Kuczyński

w sprawie z powództwa M. J.

przeciwko Przedsiębiorstwu Zaopatrzenia Farmaceutycznego C. o zapłatę,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy, Ubezpieczeń
Społecznych i Spraw Publicznych w dniu 10 sierpnia 2010 r.,
zażalenia powódki na postanowienie Sądu Okręgowego - Sądu Pracy i
Ubezpieczeń Społecznych w K.

z dnia 14 stycznia 2010 r.,

uchyla zaskarżone postanowienie.

Uzasadnienie.

Sąd Okręgowy w K. - Sąd Pracy postanowieniem z 14 stycznia 2010 r. odrzucił skargę kasacyjną powódki M.J. od wyroku Sądu Okręgowego z 5 listopada 2009 r., wydanego w sprawie przeciwko Przedsiębiorstwu Zaopatrzenia Farmaceutycznego „C.” Kraków S.A.

Przyczyną odrzucenia skargi kasacyjnej było nieuiszczenie przez profesjonalnego pełnomocnika powódki opłaty od skargi w należnej wysokości.

W uzasadnieniu postanowienia o odrzuceniu skargi kasacyjnej Sąd Okręgowy podniósł, że rozpoznawana sprawa została wszczęta pozwem wniesionym 16 lutego 2004 r., a wartość przedmiotu sporu, o jakim orzekł Sąd Rejonowy wyrokiem z 19 grudnia 2007 r., wynosiła 58.060 zł. W dniu 12 stycznia

2010 r. profesjonalny pełnomocnik powódki, będący radcą prawnym, wniósł skargę kasacyjną od wyroku wydanego przez Sąd Okręgowy 5 listopada 2009 r. Wartość przedmiotu zaskarżenia została oznaczona w skardze na kwotę 29.052 zł. Przy wniesieniu skargi została uiszczona opłata sądowa w wysokości 30 zł.

Sąd Okręgowy stwierdził, że od chwili wydania wyroku przez Sąd pierwszej instancji, czyli od 19 grudnia 2007 r., obowiązki stron w zakresie ponoszenia kosztów sądowych kształtowały przepisy ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych. Potwierdza to uchwała Sądu Najwyższego z 24 stycznia 2007 r., III CZP 124/06, OSNC 2007 nr 6, poz. 91. Powołując się na treść art. 35 ust. 1 ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych oraz ukształtowane orzecznictwo Sądu Najwyższego dotyczące wykładni tego przepisu, Sąd Okręgowy stwierdził, że w rozpoznawanej sprawie, w której wartość przedmiotu sporu przewyższała kwotę 50.000 zł, profesjonalny pełnomocnik powódki powinien był uiścić od skargi kasacyjnej opłatę stosunkową stanowiącą 5% wartości przedmiotu zaskarżenia wskazanej w skardze kasacyjnej, czyli – po zaokrągleniu – kwotę 1.453 zł, tymczasem uiścił tylko 30 zł. W związku z tym należało uznać, że skarga kasacyjna nie została należycie opłacona, co stanowiło przyczynę jej odrzucenia na podstawie art. 130² § 3 k.p.c. Co prawda, przepis ten został uchylony ustawą z dnia 5 grudnia 2008 r. o zmianie ustawy Kodeks postępowania cywilnego (Dz. U. Nr 234, poz. 1571) ze skutkiem od 1 lipca 2009 r., jednakże zgodnie z art. 8 ust. 1 ustawy nowelizującej powinien mieć nadal zastosowanie do spraw wszczętych przed jej wejściem w życie. Art. 8 ust. 1 ustawy z dnia 5 grudnia 2008 r. przewiduje bowiem, że przepisy wprowadzone ustawą (nowelizującą) mają zastosowanie do „postępowań wszczętych po dniu jej wejścia w życie”.

Sąd Okręgowy wyraził pogląd, że skoro rozpoznawana sprawa została wszczęta przed uchyceniem art. 130² § 3 k.p.c., to przepis ten ma nadal zastosowanie w postępowaniu kasacyjnym, co oznacza, że wniesiona przez profesjonalnego pełnomocnika nienależycie opłacona skarga kasacyjna (od której uiszczono opłatę podstawową zamiast opłaty stosunkowej) podlegała odrzuceniu na podstawie art. 398⁶ § 2 k.p.c. w związku z art. 130² § 3 k.p.c.

Zażalenie na powyższe postanowienie wniósł pełnomocnik powódki, zarzucając naruszenie art. 398⁶ § 2 k.p.c. w wyniku błędnego zastosowania art. 130² § 3 k.p.c., mimo jego uchylenia przez ustawę z dnia 5 grudnia 2008 r., która weszła w życie 1 lipca 2009 r., oraz w wyniku błędnej interpretacji art. 8 ust. 1 ustawy z dnia 5 grudnia 2008 r. przez przyjęcie, że postępowanie kasacyjne jest kontynuacją postępowania toczącego się przed Sądem Okręgowym.

Pełnomocnik powódki wniósł o uchylenie zaskarżonego postanowienia.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zażalenie jest uzasadnione.

Kwestia wykładni art. 8 ust. 1 ustawy z dnia 5 grudnia 2008 r. o zmianie ustawy Kodeks postępowania cywilnego oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. Nr 234, poz. 1571) w kontekście uchylenia art. 130² § 3 k.p.c. stanowiła już przedmiot wykładni Sądu Najwyższego.

W uchwale siedmiu sędziów z 15 czerwca 2010 r., II UZP 4/10, Sąd Najwyższy wyraził pogląd, że nieopłacona skarga kasacyjna złożona przez adwokata lub radcę prawnego po wejściu w życie ustawy z dnia 5 grudnia 2008 r. o zmianie ustawy - Kodeks postępowania cywilnego oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. Nr 234, poz. 1571) podlega odrzuceniu w razie niewykonania zarządzenia wzywającego do opłacenia skargi (art. 398⁶ § 2 k.p.c. w związku z art. 130 § 1 k.p.c.). Uchwale tej nadano moc zasady prawnej, co oznacza, że dokonana w niej wykładnia mających zastosowanie przepisów jest wiążąca dla wszystkich składów orzekających Sądu Najwyższego. Pogląd prawny wyrażony w przywołanej uchwale z 15 czerwca 2010 r., II UZP 4/10, ma zastosowanie nie tylko do nieopłacenia skargi kasacyjnej w ogóle, ale także do jej nienależytego opłacenia (np. uiszczenia zbyt niskiej opłaty). W każdym z tych przypadków przewodniczący w sądzie drugiej instancji powinien wezwać profesjonalnego pełnomocnika do uiszczenia opłaty należnej od skargi kasacyjnej w terminie tygodniowym pod rygorem odrzucenia skargi.

Trafnie zarzucił, w związku z treścią uchwały, pełnomocnik skarżącej, że postępowanie kasacyjne nie jest kolejnym etapem postępowania wszczętego przed

sądem pierwszej instancji. Ze względu na odrębny i samodzielny charakter tego postępowania wniesienie skargi kasacyjnej wszczyna nową sprawę, a w postępowaniu nią wywołanym nie wszystkie reguły procesowe obowiązujące dotychczas mają zastosowanie. Kwestia ta została wyjaśniona w powołanej przez skarżącą uchwale siedmiu sędziów Sądu Najwyższego z dnia 5 czerwca 2008 r., III CZP 142/07 (OSNC 2008, nr 11, poz. 122), mającej również moc zasady prawnej.

Trybunał Konstytucyjny wyrokiem z 26 czerwca 2008 r., SK 20/07 (OTK-A 2008, nr 5, poz. 86) uznał za niezgodny z Konstytucją jedynie art. 130² § 4 zdanie pierwsze w związku z art. 130² § 3 k.p.c., nie stwierdził jednak niezgodności z Konstytucją art. 130² § 3 k.p.c. w zakresie, w jakim przewidywał odrzucenie bez wezwania wniesionych przez profesjonalnego pełnomocnika nieopłaconych środków odwoławczych - apelacji lub zażalenia (odpowiednio wyroki z dnia 17 listopada 2008 r., SK 33/07, OTK-A 2008, nr 9, poz. 154 i z dnia 28 maja 2009 r., P 87/08, OTK-A 2009, nr 5, poz. 72). Mimo to ustawą z dnia 5 grudnia 2008 r. o zmianie ustawy – Kodeks postępowania cywilnego oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. Nr 234, poz. 1571) z dniem 1 lipca 2009 r. zostały w całości uchylone przepisy § 3 i 4 art. 130² k.p.c. (art. 1 pkt 3 i art. 9 ustawy). Przy uwzględnieniu przedstawionej wykładni art. 8 ust. 1 ustawy, przepisy obowiązujące od chwili jej wejścia w życie należy w postępowaniu kasacyjnym stosować do skarg kasacyjnych wniesionych od dnia 1 lipca 2009 r. Zatem postępowanie kasacyjne, wszczęte wniesieniem skargi kasacyjnej począwszy od dnia 1 lipca 2009 r., jest w rozumieniu ustawy zmieniającej „postępowaniem wszczętym po dniu wejścia w życie ustawy”. Oznacza to, że do takich spraw nie ma zastosowania uchylony art. 130² § 3 k.p.c.

Po uchyleniu art. 130² § 3 k.p.c. powstała luka w prawie, ponieważ obecnie Kodeks postępowania cywilnego nie normuje skutków sytuacji procesowej polegającej na wniesieniu przez adwokata (radcę prawnego, rzecznika patentowego) środków odwoławczych lub środków zaskarżenia bez uiszczenia należnej opłaty stałej albo stosunkowej. Na skutek uchylenia art. 130² § 3 k.p.c. nastąpiła zmiana normatywna, natomiast sposób jej wprowadzenia, w szczególności pozostawienie bez zmian treści art. 130² § 1 i 2 k.p.c., spowodował niespójność regulacji prawnej, która została usunięta przez Sąd Najwyższy w

drodze wykładni. Z uwagi na zajmowanie przez sądy różnych stanowisk w kwestii skutków uchylenia art. 130² § 3 k.p.c. Sąd Najwyższy w dniu 15 czerwca 2010 r., po rozpoznaniu zagadnienia prawnego przekazanego postanowieniem z 10 lutego 2010 r., II UZ 52/09, podjął uchwałę, której postanowił nadać moc zasady prawnej (uchwała z 15 czerwca 2010 r., II UZP 4/10, Biul. SN 2010, nr 6, poz. 18). Zgodnie z treścią tej uchwały, Sąd Najwyższy przyjął za uzasadnione stanowisko, że w związku z uchyleniem art. 130² § 3 k.p.c., w razie wniesienia przez adwokata lub radcę prawnego skargi kasacyjnej podlegającej opłacie stałej lub stosunkowej obliczonej od wskazanej przez stronę wartości przedmiotu zaskarżenia, odpowiednie zastosowanie znajduje art. 130 § 1 k.p.c. Stanowisko powyższe zostało wcześniej przyjęte przez Sąd Najwyższy w postanowieniach z dnia 8 stycznia 2010 r., IV CZ 107/09, z dnia 3 lutego 2010 r., II CZ 91/09 oraz z dnia 3 lutego 2010 r., II CZ 79/09. W uzasadnieniach tych orzeczeń Sądu Najwyższego zakwestionowano możliwość stosowania do skargi kasacyjnej art. 130² § 1 i 2 k.p.c. Stosowanie art. 130² § 1 k.p.c. pozostaje bowiem w ścisłym związku z możliwością naprawienia uchybienia w drodze czynności dokonanej przez stronę. Gdyby więc do pisma procesowego (skargi kasacyjnej) zastosować ten przepis, to należałoby także stosować art. 130² § 2 k.p.c. Bez wyraźnej podstawy ustawowej nie można pogorszyć sytuacji procesowej strony przez odmówienie jej możliwości usunięcia skutków uchybienia, poprzez wybiórcze zastosowanie jedynie art. 130² § 1 k.p.c.

Podsumowując, w stanie prawnym obowiązującym w dniu wniesienia skargi kasacyjnej w przedmiotowej sprawie, co miało miejsce 12 stycznia 2010 r. (tj. już po wejściu w życie ustawy z dnia 5 grudnia 2008 r. o zmianie ustawy – Kodeks postępowania cywilnego oraz niektórych innych ustaw; Dz. U. Nr 234, poz. 1571), niewłaściwe jej opłacenie przez pełnomocnika skarżącej nie mogło prowadzić do odrzucenia skargi kasacyjnej bez uprzedniego wezwania przez przewodniczącego do uzupełnienia jej braków (art. 130 § 1 k.p.c.).

Powyższe rozważania prowadzą do wniosku, że zażalenie - jako uzasadnione - podlegało uwzględnieniu na podstawie art. 394¹ § 3 k.p.c. w związku z art. 398¹⁶ k.p.c.